

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 9 sierpnia 2019 r.

BM-V.0912.12.2019

IK: 334331

**Pani
dr Dorota Machnik
Dyrektor Sądu Apelacyjnego
w Katowicach**

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Apelacyjny w Katowicach, al. Korfantego 117/119, 40-156 Katowice (dalej: SA, Sąd).

Kontrolerzy z Biura Ministra: Anna Szymańska – główny specjalista, Marcin Lewczuk – główny specjalista, Anna Pudzianowska – główny specjalista oraz Ewa Brodowska – specjalista¹ (dalej: kontrolerzy).

Tematyka kontroli: gospodarowanie środkami finansowymi na usługi zlecane przez Sąd na podstawie umów cywilnoprawnych.

Termin kontroli: 8 maja - 19 czerwca 2019 r.

Okres objęty kontrolą: lata 2012 – 2018.

Tryb przeprowadzania kontroli: uproszczony.

II. USTALENIA WSTĘPNE

W okresie objętym kontrolą oraz na dzień wszczęcia kontroli:

- Prezesem SA do dnia 19 lutego 2014 r. był SSA Witold Mazur, a od dnia 20 lutego 2014 r. jest SSA Barbara Suchowska.

---

¹ Działający na podstawie upoważnień nr: 26/2019, 27/2019, 28/2019 oraz 29/2019 z dnia 7 maja 2019 r. wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez Jakuba Jamkę, zastępcę dyrektora Biura Ministra.

- Dyrektorem SA jest dr Dorota Machnik (powołana na stanowisko przez Ministra Sprawiedliwości 28 maja 2014 r.). Wcześniej dyrektorem SA był: Ryszard Kurnik (powołany na stanowisko przez Ministra Sprawiedliwości 24 stycznia 2002 r.).
- Głównym księgowym Sądu od 8 października 1990 r. jest ██████████ (dalej: główny księgowy).

Apelacja katowicka obejmuje obszar właściwości 4 sądów okręgowych (w: Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach).

Kontrola została wszczęta na polecenie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Łukasza Piebiaka.

Kontrola dotyczyła wydatków² na umowy i zlecenia, za których realizację zapłacono w ciągu roku jednemu wykonawcy więcej niż 500,00 zł brutto, ujmując wydatek w § 4170 - wynagrodzenia bezosobowe, § 4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej, a w zakresie usług w § 4300 - zakup usług pozostałych (obecnie § 4000 - grupa wydatków bieżących jednostki³). Jednocześnie kontrola nie objęła umów, na podstawie których zakupiono pozostałe środki trwałe bądź materiały, jak również umów i wydatków związanych z mediami. Ponadto, podczas kontroli nie badano umów, których zawarcie zostało poprzedzone przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*⁴ (dalej: *ustawa Pzp*).

² Oprócz umów, zleceń dotyczących ośrodków kuratorskich.

³ Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 paragraf ten stosuje się jedynie do planowania i sporządzania planu po zmianach. W planie objętym § 400 należy łącznie ujmować planowane do wykonania wydatki zawarte w paragrafach szczegółowych: 421, 422, 426, 428, 430, 434, 436, 438, 439, 440 – z odpowiednimi czwartymi cyframi.

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986, z późn. zm. W latach wcześniejszych obowiązywały wraz ze zmianami: Dz. U. z 2017 r., poz. 1579, Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, Dz. U. z 2013 r., poz. 907, Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759. Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w latach 2012-2017 wynosił, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych:

- z 16 grudnia 2011 r. (Dz. U. Nr 282, poz. 1650) 4,0196 od 1 stycznia 2012 r. Przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 56.274,40 zł netto (14 tys. euro),

- z 23 grudnia 2013 r. (Dz. U., poz. 1692) 4,2249 od 1 stycznia 2014 r. Przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 59.148,60 zł netto (14 tys. euro) a od kwietnia 2014 r. 126.747 zł netto (30 tys. euro),

- z 28 grudnia 2015 r. (Dz. U., poz. 2254) 4,1749 od 1 stycznia 2016 r. Przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 125.247 zł netto (30 tys. euro).

Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w roku 2018 wynosił, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych: z 28 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz., 2477) 4,3117 od 1 stycznia 2018 r. zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów, przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 129.351 zł netto (30 tys. euro).

W trakcie przeprowadzonej kontroli nie kontrolowano również prawidłowości naliczania i odprowadzania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych do urzędu skarbowego.

[akta kontroli str. 1-6, 25-52; 283-297]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Regulacje wewnętrzne w zakresie gospodarowania środkami finansowymi na usługi zlecane przez Sąd na podstawie umów cywilnoprawnych

Odnosnie do niżej opisanych regulacji wewnętrznych wątpliwości budzi:

- niewprowadzenie obowiązku dokumentowania sposobu szacowania wartości zamówienia i upubliczniania zamiaru przeprowadzenia postępowania oraz
- bardzo lakoniczny zapis, że cyt. „W uzasadnionych przypadkach, ze względu na specyficzny lub indywidualny charakter zamówienia, za zgodą Dyrektora SA nie stosuje się zapisów niżej opisanych Instrukcji”.

Stosowanie zatem niżej opisanych regulacji nie gwarantuje, że wydatki publiczne będą zgodne z ustawą *o finansach publicznych*, tj. że będą dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Jednocześnie nieustalenie optymalnej wysokości wydatku i nieudokumentowanie powyższego w sposób rzetelny nie daje zapewnienia, że wydatek będzie zgodny z zasadami finansów publicznych.

W badanym okresie obowiązywały Instrukcje w sprawie sposobu i trybu udzielania zamówień publicznych (...) określające sposób wydatkowania środków finansowych w SA, w tym również dotyczące umów cywilnoprawnych wprowadzone zarządzeniem Dyrektora SA:

- 1) nr 7/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu i trybu udzielania zamówień publicznych do kwoty 14 000 euro w SA,
- 2) nr 2/14 z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie sposobu i trybu udzielania w SA zamówień publicznych do kwoty określonej w art. 4 pkt. 8 ustawy Pzp.

Zgodnie z ww. Instrukcjami realizacja zamówień publicznych SA odbywa się na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarności i celowości zakupu. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego wszczyna kierownik Oddziału/Wydziału, pracownicy

zajmujący samodzielne stanowiska lub podmiot upoważniony do udzielania zamówień, dokonując wstępnej oceny celowości zakupu.

Ww. podmioty na podstawie zgłoszenia, sporządzają wniosek o dokonanie zamówienia, który w szczególności zawiera określenie: szacunkowej wartości zamówienia oraz parametrów planowanego zakupu z podaniem indywidualnych jego cech. Przedmiotowy dokument sporządzany jest według opracowanego wzoru. Wniosek przed przekazaniem do realizacji wymaga akceptacji Dyrektora SA odnośnie do celowości planowanego zamówienia oraz głównego księgowego w zakresie pokrycia planowanego wydatku w planie finansowym. Po uzyskaniu stosownych akceptacji wniosek kierowany jest do pracownika ds. zamówień publicznych celem:

- przeprowadzenia rozeznania rynku pod kątem wyboru oferty, spełniającej najwyższe kryteria, jakości i konkurencyjności do ceny,
- rejestracji planowanego zakupu.

W przypadku zamówień, których wartość przekracza kwotę 10 000 zł, stosuje się zasadę pisemności ofert, a liczba zapytań kierowanych do oferentów nie może być mniejsza niż 3. Jeśli wartość zamówienia jest mniejsza niż 500 zł (dot. zarządzenia nr 7/10 z dnia 31 grudnia 2010 r.) oraz, gdy wartość zamówienia jest mniejsza niż 1 000 zł (dot. zarządzenia nr 2/14 z dnia 31 grudnia 2014 r.) nie stosuje się zapisów ww. regulacji.

W ww. dokumentach zastrzeżono, że w uzasadnionych przypadkach, ze względu na specyficzny lub indywidualny charakter zamówienia, za zgodą Dyrektora SA, można nie stosować ich postanowień.

Ponadto, zagadnienia dotyczące wydatków SA, w tym dokonywanych na podstawie umów cywilnoprawnych uregulowane zostały w *zakładowej instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych* wprowadzonej zarządzeniami Dyrektora SA⁵. Powyższe potwierdza również informacja od Dyrektora SA⁶.

[akta kontroli str. 241-258]

2. Umowy cywilnoprawne.

Wydatkowanie środków finansowych na umowy cywilnoprawne oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami, w szczególności z uwagi na:

⁵ Ryszarda Kurnik (nr 4/O.FK z dnia 1 marca 2007 r.; obowiązująca do 1 stycznia 2007 r.) i dr Doroty Machnik (nr 4/O.FK z dnia 26 października 2015 r.; obowiązująca od 1 stycznia 2015 r.)

⁶ E-mail z 12 lipca 2019 r.

- brak dokumentów wskazujących na sposób szacowania wynagrodzeń wykonawców i w jaki sposób wybierano wykonawców umów/czym kierowano się przy powyższym,
- liczne przypadki wyłączenia stosowania wewnętrznych regulacji bez spersonalizowanego uzasadnienia,
- przypadki niestosowania regulacji wewnętrznych np. nieprzeprowadzenia rozeznania rynku i brak uzasadnienia wyboru wykonawcy,
- dwa przypadki wypłaty wynagrodzenia wykonawcy przed realizacją przedmiotu umowy w przypadku dwóch umów wynagrodzenie wykonawcy wypłacono,
- trzy przypadki nieudokumentowania wykonania umów zlecenia przez pracowników SA poza godzinami pracy,
- terminowe i w kwotach wynikających z zawartych umów wypłacanie wynagrodzeń wykonawcom.

Ze sporządzonych przez SA na potrzeby kontroli wykazów pn. „Umowy zawarte w roku (odpowiednio): 2012, 2013, 2014, 2015 i 2016”⁷ wynika, że w latach 2012 – 2016 zawarto 638 umów cywilnoprawnych, w tym:

- 57 umów cywilno-prawnych w 2012 r., wydatki poniesione bezpośrednio na rzecz wykonawców w ramach realizacji umów wyniosły 325 611,88 zł,
- 55 umów cywilno-prawnych w 2013 r., wydatki poniesione bezpośrednio na rzecz wykonawców w ramach realizacji umów wyniosły 422 226,32 zł,
- 151 umów cywilno-prawnych w 2014 r., wydatki poniesione bezpośrednio na rzecz wykonawców w ramach realizacji umów wyniosły 394 830,74 zł,
- 230 umów cywilno-prawnych w 2015 r., wydatki poniesione bezpośrednio na rzecz wykonawców w ramach realizacji umów wyniosły 329 391,75 zł,
- 145 umów cywilno-prawnych w 2016 r., wydatki poniesione bezpośrednio na rzecz wykonawców w ramach realizacji umów wyniosły 342 020,08 zł.

Wydatki w ramach ww. umów zaklasyfikowano do następujących paragrafów: § 4170.08, § 4170.09, § 4300.02, § 4300.04, § 4300.08, § 4300.11, § 4300.14, § 4300.15, § 4700.01, § 4700.02.

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą 63 umów⁸ z lat 2012-2016, w tym 32 umowy zawarte z sędziami (w tym z 3 umowy zawarte sędziami Sądu Najwyższego),

⁷ Przekazanych przez SA wraz z pismem znak: D-013-41/19 z 8 maja 2019 r. (odpowieź na wniosek nr 1 z 8 maja br.).

A.G.

6 umów zawartych z pracownikami SA, 25 umów zawartych z podmiotami zewnętrznymi. Łącznie kontrolą objęto wydatki poniesione na rzecz wykonawców umów objętych kontrolą w kwocie 313 536,13 zł w tym:

Rok	Łącznie pozycji (umowy)	%	Łączna kwota wydatków (w zł)	§ 4170 (w zł)	§ 4700 (w zł)	§ 4300 (w zł)
2012	9 z 57	15,78	44 356,74	25 356,74	19 000,00	
2013	9 z 55	16,38	40 141,21	27 341,21	12 800,00	
2014	12 z 151	7,94	45 370,33	26 959,47		18 410,86
2015	20 z 230	8,69	92 572,38	33 961,18		58 611,20
2016	13 z 145	8,96	91 095,47	21 840,00	9 973,78	59 281,69
Razem	63 z 638	9,87	313 536,13	135 458,60	41 773,78	136 303,75

[akta kontroli str. 29-52]

Badane w ramach próby umowy cywilno-prawne dotyczyły:

- w **2012 roku** - wyboru i opracowania orzecznictwa SA⁹, wygłoszenia wykładu na naradzie dyrektorów, głównych księgowych sądów okręgowych oraz kierowników finansowych sądów rejonowych apelacji nt.: „Zakupy wspólne dla jednostek sądownictwa powszechnego w świetle prawa i dotychczas zebranych doświadczeń”¹⁰, przygotowania i wygłoszenia wykładu nt.: „Relacje interpersonalne w miejscu pracy” na szkoleniu dla pracowników SA¹¹, rozpoznawania skarg z zakresu prawa cywilnego z obszarów sądów okręgowych¹², szkolenia dotyczącego zawierania umów na roboty budowlane, remonty i projekty¹³, szkolenia pn. Kontrola wewnętrzna w administracji¹⁴, przeprowadzenia szkolenia dla pracowników sądów nt. "Wybrane aspekty rachunkowości budżetowej..."¹⁵,
- w **2013 roku** - wyboru i opracowania orzecznictwa SA¹⁶, wykonania prac polegających na rozbudowie sieci komputerowej III piętra budynku SA, łącznie o 39 gniazd¹⁷, wygłoszenia wykładu – „Czyny słów. Prawo – retoryka – literatura”

⁸ 9,87 % z 638 umów z lat 2012-2016.

⁹ Umowy z dnia 17 stycznia 2012 r. nr: O.Kdr-1170-1/12, O.Kdr-1170-2/12 i O.Kdr-1170-3/12, każda na kwotę ██████ zł.

¹⁰ Umowa o dzieło nr O.Kdr-1170-4/12 z dnia 4 kwietnia 2012 r. na kwotę ██████ zł.

¹¹ Umowa o dzieło nr O.Kdr-1170-6/12 z dnia 25 września 2012 r. na kwotę ██████ zł.

¹² Umowa o dzieło nr O.Kdr-1160-12/11 z dnia 30 grudnia 2011 r. na kwotę 1 818,22 zł.

¹³ Umowa z dnia 25 kwietnia 2012 r. na kwotę ██████ zł (brak nr umowy).

¹⁴ Umowa nr zgłoszenia (IV.WW-143-60/12) z dnia 6 września 2012 r. na kwotę ██████ zł.

¹⁵ Umowa nr O.Kdr-1160-1/12 z dnia 17 stycznia 2012 r. na kwotę ██████ zł.

¹⁶ Umowy z dnia 23 stycznia 2013 r.: O.Kdr-1170-1/13, O.Kdr-1170-2/13 i O.Kdr-1170-3/13, każda na kwotę ██████ zł.

¹⁷ Umowy o dzieło z dnia 15 lutego 2013 r. nr: O.Kdr.1170-5/13, O.Kdr.1170-6/13 i O.Kdr.1170-7/13, każda na kwotę ██████ zł.

A. G.

- na wyjazdowym szkoleniu dla sędziów SA i SA w Gdańsku¹⁸, wygłoszenia wykładu „Małżeństwo w prawie islamu” na wyjazdowym szkoleniu dla sędziów SA i SA w Gdańsku¹⁹, szkolenia dotyczącego prawnych i praktycznych aspektów związanych z prowadzeniem Biuletynu Informacji Publicznej oraz udostępnianiem informacji publicznych w trybie wnioskowym²⁰,
- w 2014 roku - opracowania orzecznictwa SA²¹, przeprowadzenia wykładu na szkoleniu sędziów SA nt. „Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego”²², przeprowadzenia wykładu na szkoleniu sędziów SA nt. „Postępowanie odwoławcze w świetle ustawy nowelizującej z 27 września 2013 r.”²³, przeprowadzenia szkolenia zgodnie z Programem stażu asystenckiego w SA²⁴, przeprowadzenie szkolenia nt.: zasad funkcjonowania państwa w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa podczas szkolenia kadry kierowniczej sądów powszechnych apelacji katowickiej²⁵, opracowania testu z zakresu psychologii dla kandydatów na stanowisko dyrektora sądu apelacyjnego²⁶, serwisu, wsparcia, nadzoru autorskiego dla systemu KRS²⁷, świadczenia usług eksperckich (ubezpieczanie SA)²⁸.
  - w 2015 roku. – opracowania orzecznictwa SA²⁹, przeprowadzenia wykładów na szkoleniu sędziów pt. „Postępowanie odwoławcze po zmianach ustawy – Kodeks postępowania karnego” i „Nowelizacja Kodeksu karnego”³⁰, przeprowadzania szkolenia dla sędziów pn. „Roszczenia wynikające z ustawy z dnia 9.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze”³¹, przeprowadzania szkolenia dla stażystów z ochrony informacji niejawnych³², przeprowadzenia szkolenia dla asystentów

¹⁸ Umowa nr O.Kdr.-1170-10/13 z dnia 18 września 2013 r. na kwotę ██████ zł.

¹⁹ Umowa nr O.Kdr.-1170-12/13 z dnia 18 września 2013 r. na kwotę ██████ zł.

²⁰ Umowa IV.W.W.142-95/13 z dnia 7 października 2013 r. na kwotę ██████ zł.

²¹ Umowy o dzieło z dnia 27 stycznia 2014 r. nr: O.Kdr-1170-1/14, O.Kdr-1170-2/14 i O.Kdr-1170-3/14, każda na kwotę ██████ zł.

²² Umowa o dzieło nr O.Kdr-1170-4/14 z dnia 28 października 2014 r. na kwotę ██████ zł.

²³ Umowa o dzieło nr O.Kdr-1170-6/14 z dnia 7 listopada 2014 r. na kwotę ██████ zł,

²⁴ Umowy zlecenie: z dnia 12 sierpnia 2014 r. O.Kdr-1160-1/14 na kwotę ██████ zł i O.Kdr-1160-2/14 na kwotę ██████ zł oraz O.Kdr-1160-3/14 z dnia 9 września 2014 r. na kwotę ██████ zł.

²⁵ Umowa zlecenie nr O.Kdr-1160-7/14 z dnia 6 października 2014 r. na kwotę ██████ zł.

²⁶ Umowa o dzieło z dnia 11 lutego 2014 r. na kwotę ██████ zł (brak nr umowy).

²⁷ Umowa nr OG-1171-25/13 z dnia 30 września 2013 r. na kwotę ██████ zł (objęto kontrolą wydatki poniesione w 2014 r., tj. kwotę ██████ zł).

²⁸ Umowa nr OG-1171-27/14 z dnia 14 sierpnia 2014 r. na kwotę ██████ zł (ryczałt miesięczny ██████ zł netto, w 2014 r. wydatkowano na rzecz kontrahenta kwotę ██████ zł (██████ zł netto).

²⁹ Umowy o dzieło z dnia 16 marca 2015 r. nr: O.Kdr-1170-1/15, O.Kdr-1170-2/15 i O.Kdr-1170-3/15, na kwotę ██████ zł (każda).

³⁰ Umowy o dzieło z dnia 3 czerwca 2015 r. odpowiednio nr: O.Kdr-1170-4/15 i O.Kdr-1170-5/15 na kwotę ██████ zł (każda).

³¹ Umowa o dzieło nr O.Kdr-1170-6/15 z dnia 3 grudnia 2015 r. na kwotę ██████ zł.

³² Umowa zlecenie nr O.Kdr-1160-3/15 z dnia 16 lutego 2015 r. na kwotę ██████ zł.

- sędziów nt.: „Metodyka pracy asystenta sędziego orzekającego w sprawach karnych” i Metodyka pracy asystenta sędziego orzekającego w sprawach cywilnych”³³, mediacji w sprawach karnych³⁴, wsparcia oprogramowania SWOR³⁵, obsługi serwisowej oprogramowania Integrator Budżetowanie OrCom³⁶, nadzoru eksploatacyjnego nad systemami PROBIT³⁷, aktualizacji Bazy Publikacji Elektronicznych³⁸ świadczenia pomocy prawnej³⁹, przeprowadzenia i organizacji szkolenia w zakresie obsługi programu System Zarządzania Majątkiem⁴⁰,
- w 2016 roku – opracowania orzecznictwa SA⁴¹, przeprowadzenia wykładu na szkoleniu sędziów pt.: „Umowa o pracę po zmianach k.p.” i „Odejscie od zwiększonej kontradiktoryjności i powrót do inkwizycyjności w postępowaniu karnym – nowelizacja Kodeksu postępowania karnego – ustawa z dnia 11 maja 2016 r. (Dz. U. poz. 437), obowiązująca od 15 kwietnia 2016 r.”⁴², przeprowadzenia ćwiczeń zgodnie z programem stażu asystenckiego⁴³, przeprowadzenia jednodniowego szkolenia z zakresu nowelizacji Kodeksu Pracy w SA⁴⁴, monitorowania mediów⁴⁵, wdrożenia Portalu ZDB w systemie SAP⁴⁶, wsparcie oprogramowania SWOR⁴⁷, świadczenia pomocy prawnej⁴⁸, aktualizacji (upgrade) oprogramowania Statlook Master i Statlook Agent⁴⁹.

[akta kontroli str. 17-24, 61-77]

³³ Umowy zlecenie nr: O.Kdr-1160-5/15 z dnia 16 lutego 2015 r. na kwotę 920 zł, O.Kdr-1160-10/15 z dnia 9 kwietnia 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł, O.Kdr-1160-23/15 z dnia 17 lipca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł, O.Kdr-1160-24/15 z dnia 17 lipca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł oraz zlecenie O.Kdr-1160-17/15 z dnia 9 czerwca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁴ Umowa zlecenie nr O.Kdr-1160-19/15 z dnia 12 czerwca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁵ Umowa nr OG1171-34/15 z dnia 26 maja 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁶ Umowa nr OG-1171-12/15 z dnia 27 lutego 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁷ Umowa nr 011/GL/2015 (OG-1171-2/15) z dnia 2 stycznia 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁸ Umowa I2289/5068/15 z dnia 24 marca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

³⁹ Umowa OG-1171-3/15 z dnia 5 stycznia 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł i umowa nr OG-1171-38/15 z dnia 25 czerwca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁰ Umowa IVWW-143-23/15 z dnia 24 lipca 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴¹ Umowy o dzieło z dnia 22 lutego 2016 r. nr: O.Kdr-1121-2/16, O.Kdr-1121-3/16 i O.Kdr-1121-4/16 na kwotę [REDACTED] zł (każda).

⁴² Umowy: O.Kdr-1121-5/16 z dnia 14 kwietnia 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł i O.Kdr-1121-7/16 z dnia 6 czerwca 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴³ Umowy O.Kdr-1120-1/16 z dnia 14 stycznia 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł i O.Kdr-1120-11/16 z dnia 14 lipca 2016 r. kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁴ Umowa IVWW-143-50/15 z dnia 5 stycznia 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁵ Umowa OG-240-9/16 z dnia 29 lutego 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁶ Umowa OG-240-6/16 z dnia 25 lutego 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁷ Umowa OG-240-35/16 z dnia 20 lipca 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁸ Umowa OG-1171-63/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. na kwotę [REDACTED] zł.

⁴⁹ Umowa OG-2100-116/16 z dnia 12 sierpnia 2016 r. na kwotę [REDACTED] zł.

A.G.
R.S.

2.1 Umowy z sędziami

2.1.1 Umowy zawarte w związku z realizacją stażu asystenckiego

Ustalono, że w badanym okresie w przypadku 8 umów zlecenie zawartych z sędziami SA: ██████████⁵⁰, ██████████⁵¹, ██████████⁵² oraz ██████████⁵³, podstawą zawarcia umowy było wskazanie danego wykładowcy w planie stażu asystenckiego organizowanego przez Prezesa SA zgodnie z Programem stażu asystenckiego w SA i odpowiednio z Zarządzeniami nr 15/14 z dnia 15 lipca 2014 r. oraz nr 10/15 z dnia 19 czerwca 2015 r.⁵⁴ Ponadto, w związku z organizacją stażu asystenckiego w SA zawierano umowy zlecenie z 3 pracownikami SA (tj. ██████████⁵⁵, ██████████⁵⁶, ██████████⁵⁷).

[akta kontroli str. 1016-1024, 1059-1078, 1132-1144, 1152-1194, 1619-1637]

2.1.2 Umowy zawarte z sędziami SA w związku z funkcjonowaniem biuletynu orzecznictwa SA

W okresie objętym kontrolą w SA funkcjonował i obecnie funkcjonuje Biuletyn Sądowy. Publikacji w nim podlegają wybrane orzeczenia kończące postępowanie w sprawie wraz uzasadnieniami oraz tezy do nich. Każdego roku, w latach 2012-2016, odrębnie z SSA Ewą Jastrzębską⁵⁸, SSA Wojciechem Bzibziakiem⁵⁹ i SSA Mirosławem Ziają⁶⁰ Dyrektor SA⁶¹ zawierał umowy o dzieło na dokonanie wyboru i opracowanie orzecznictwa SA w sprawach z zakresu prawa karnego, prawa pracy i ubezpieczeń

⁵⁰ Umowa O.Kdr.-1160-1/14 i O.Kdr.-1160-3/14 każda na kwotę ██████████ zł (poz. 7 i 9 zestawienia za 2014 r.).

⁵¹ Umowa O.Kdr.-1160-5/15 na kwotę ██████████ zł i O.Kdr.-1160-24/15 na kwotę ██████████ zł (poz. 19 i 36 zestawienia za 2015 r.).

⁵² Umowa O.Kdr.-1160-10/15 na kwotę ██████████ zł (poz. 23 zestawienia za 2015 r.).

⁵³ Umowa O.Kdr.-1160-17/15, O.Kdr.-1160-23/15 i O.Kdr.-1120-11/16 każda na kwotę ██████████ zł (poz. 29 i 35 z zestawienia za 2015 r. oraz poz. 26 z zestawienia za 2016 r.).

⁵⁴ Wydany na podstawie art. 155 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2014 r., poz. 881 i Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.).

⁵⁵ Umowa O.Kdr.-1120-1/16 na kwotę ██████████ zł (poz. 17 z zestawienia za 2016 r.).

⁵⁶ Umowa O.Kdr.-1120-2/14 na kwotę ██████████ zł (poz. 8 z zestawienia za 2014 r.).

⁵⁷ Umowa O.Kdr.-1160-3/15 na kwotę ██████████ zł (poz. 18 z zestawienia za 2015 r.).

⁵⁸ Pozycja: 2 z zestawień za 2012 r. i 2013 r., 1 z zestawienia za 2014 r., 9 z zestawienia za 2015 r. i 5 z zestawienia za 2016 r.; łączna kwota zawartych w latach 2012-2016 umów wynosi 37 000 zł.

⁵⁹ Pozycja: 1 z zestawień za 2012 r., 2013 r. 2 z zestawienia z 2014 r., 5 z zestawienia za 2015 r. i 9 z zestawienia za 2016 r.; łączna kwota zawartych w latach 2012-2016 umów wynosi 37 000 zł.

⁶⁰ Pozycja: 3 z zestawień za 2012 r., 2013 r. i 2014 r. oraz 1 z zestawień za rok 2015 i 2016; łączna kwota zawartych w latach 2012-2016 umów wynosi 37 000 zł.

⁶¹ W latach 2012-2014 – Ryszard Kurnik, w latach 2015-2016 – Dorota Machnik.

społecznych, prawa cywilnego pod kątem ich publikacji i redagowania biuletynu wydawniczego. Przedmiot umowy miał być wykonywany w cyklu kwartalnym w terminie do dnia 20 każdego ostatniego miesiąca kwartału.

Przyjęcie dzieła przez Zamawiającego miało powodować przejście na jego rzecz autorskich praw majątkowych do dzieła. W umowach brak postanowień, w jaki sposób ma nastąpić przejście dzieła, w jaki sposób ma ta czynność zostać udokumentowana i kto ze strony Zamawiającego ma odebrać dzieło. Zauważyć należy, że w przedłożonej dokumentacji brak dokumentacji potwierdzającej przyjęcie dzieł. Każda umowa została zawarta do 31 grudnia danego roku. Wykonawcy z tytułu wykonania przedmiotu umowy w każdym kwartale przysługiwało wynagrodzenie w kwocie: odpowiednio w latach 2012-2014 – 1 750,00 zł i w latach 2015-2016 – 2 000,00 zł. Wykonawcy otrzymali wynagrodzenie w kwotach i terminach wynikających z umów. Łącznie w związku z realizacją zawartych, w latach 2012-2016, z trzema sędziami ww. umów SA wydatkowało kwotę 111 000 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora SA⁶² ww. sędziowie redagowali Biuletyn od 2005 r. W latach 2012-2016 podstawą zawarcia umów było ustne polecenie Prezesa SA z uwagi na kontynuację opracowywania i wydawania biuletynu. W latach 2017-2018 Prezes kierował pisemne zlecenie zawarcia przedmiotowych umów, w 2019 r. nastąpiło sformalizowanie funkcjonowania Biuletynu poprzez wydanie przez Prezesa SA niżej wskazanego zarządzenia nr 2/19 z 8 stycznia 2019 r.

Z zarządzenia w sprawie funkcjonowania Biuletynu Sądowego wynika, że Zespół redakcyjny tworzą wyznaczeni przez Prezesa SA sędziowie. Natomiast zgodnie z oświadczeniem obecnego Dyrektora SA w przedmiotowym zarządzeniu spisano zasady, które odnośnie do Biuletynu Sądowego stosowane były od lat.

W dniu 15 stycznia 2019 r. Prezes SA powołał zespół redakcyjny składający się z trzech sędziów, z którymi zawierano ww. umowy. Zgodnie z zarządzeniem z dnia 8 stycznia 2019 r. zespół redakcyjny dokonuje wyboru orzeczeń wraz z uzasadnieniem oraz opracowuje tezy do wybranych orzeczeń wraz ze wskazaniem haseł tematycznych i artykułów odnoszących się do orzeczeń wybranych do publikacji. Nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem Biuletynu Sądowego sprawuje Prezes SA.

---

⁶² Z dnia 12.06.2019 r. (D-013-41/19) (na ustny wniosek kontrolerów).

A.G.
for

W przypadku wszystkich umów brak jest dokumentów wskazujących na sposób szacowania wynagrodzeń wykonawców i w jaki sposób wybierano wykonawców umów/czym kierowano się powołując konkretne osoby.

[akta kontroli str. 298-521]

2.1.3. Pozostałe umowy zawarte z sędziami

W badanym okresie zawarto 7 umów o dzieło z sędziami na wygłoszenie wykładów na szkoleniu zorganizowanym dla sędziów SA (6 umów zawartych z sędziami SN⁶³ i 1 umowę z sędzią SA we Wrocławiu⁶⁴).

Ponadto, z sędziami zawarto umowy: w przedmiocie rozpoznawania skarg z zakresu prawa cywilnego z obszarów Sądów Okręgowych w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach (1 umowa z sędzią SA w Katowicach⁶⁵) oraz na przeprowadzenie szkolenia dla pracowników Biur Obsługi Interesantów z sądów okręgu katowickiego (sędzia SO w Gliwicach⁶⁶).

Na podstawie § 23 zarządzenia Dyrektora SA odpowiednio nr: 7/10⁶⁷ i 2/14⁶⁸, za zgodą Dyrektora SA – poza jednym niżej opisanym przypadkiem, umowy z sędziami na prowadzenie wykładów na szkoleniach w latach 2012-2016, ze względu na specyficzny lub indywidualny charakter zamówienia, zawierane były z wyłączeniem stosowania innych postanowień ww. regulacji wewnętrznych (w tym m. in. rozeznania rynku). Brak konkretnego uzasadnienia zastosowania przedmiotowego wyłączenia.

W przypadku umowy⁶⁹ dotyczącej rozpoznawania skarg z zakresu prawa cywilnego z obszarów Sądów Okręgowych w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach - w okazanej dokumentacji brak jest wniosku o wszczęcie postępowania,

⁶³ - [redacted] 3 umowy: O.Kdr-1170-6/14 na kwotę [redacted] zł (poz. 6 z zestawieniu za 2014 r.), O.Kdr-1170-4/15 na kwotę 2 700 zł (poz. 13 z zestawienia za 2015 r.) i O.Kdr-1121-7/16 na kwotę [redacted] zł (poz. 14 z zestawienia za 2016 r.),

- [redacted]; umowa O.Kdr-1170-5/15 na kwotę [redacted] zł (poz. 14 z zestawienia za 2015 r.),

- [redacted]; umowa O.Kdr-1170-6/15 na kwotę [redacted] zł (poz. 15 a zestawienia za 2015 r.),

- [redacted]; umowa O.Kdr-1170-4/14 na kwotę [redacted] (poz. 6 z zestawienia za 2014 r.).

⁶⁴ SSA [redacted]; umowa O.Kdr-1121-5/16 na kwotę [redacted] zł (poz. 13 z zestawienia za 2016 r.).

⁶⁵ SSA [redacted]; umowa O.Kdr-1160-12/11 na kwotę [redacted] zł (poz.14 z zestawienia za 2012 r.)

⁶⁶ SSO [redacted]; umowa O.Kdr-1160-19/15 na kwotę [redacted] zł (poz. 31 z zestawienia za 2015 r.)

⁶⁷ Z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu i trybu udzielania zamówień publicznych do kwoty 14 000 euro w SA w Katowicach.

⁶⁸ Z dnia 13 maja 2014 r.

⁶⁹ O.Kdr-1160-12/11 (poz. 14 z zestawienia za 2012 r.)

A. K.

a tym samym zgody Dyrektora SA na odstąpienie od stosowania regulacji wewnętrznych w powyższym zakresie.

Wyjaśniono, że w przypadku umów zawartych z sędziami SSN oraz sędzią SA we Wrocławiu uzasadnieniem dla wyboru danego wykonawcy była opinia uzyskana w toku konsultacji z sędziami SA⁷⁰. W przypadku sędzi SA we Wrocławiu, [REDAKTOWANE] znajduje się ona na liście wykładowców Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury jest wysokiej klasy specjalistą w zakresie prawa pracy. Wyboru wykładowcy dokonano po konsultacjach z sędziami. Z kolei sędzia SN [REDAKTOWANE] i sędzia SN [REDAKTOWANE] są wysokiej klasy specjalistami w zakresie prawa karnego. Natomiast SSN [REDAKTOWANE] jest wysokiej klasy specjalistą w zakresie prawa cywilnego. Umowy z ww. z sędziami zawarto po zasięgnięciu informacji wśród kierowników szkolenia z innych sądów apelacyjnych i okręgowych (kto prowadził szkolenia z danego zakresu i z jaką oceną środowiska sędziowskiego spotkały się te wykłady). Wyboru dokonano po analizie uzyskanych informacji, sprawdzeniu zakresu publikacji z danej dziedziny i po konsultacjach z sędziami, co do wyboru konkretnego wykładowcy.

Przyjmując powyższe wyjaśnienia zauważyć należy, że aby potwierdzić, że wydatki publiczne zostały dokonane zgodnie z ustawą o finansach publicznych, w tym w szczególności z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów powyższe powinno zostać bezwzględnie, starannie udokumentowane.

W przypadku 9 zawartych umów stwierdzono brak na przedstawionych zamawiającemu (SA) rachunkach numeru rachunku bankowego, na który należy przelać wynagrodzenie. Dyrektor SA wyjaśniła⁷¹, że sędziowie wynagrodzenie przekazywane mieli na rachunki bankowe, zgodnie ze złożonymi oświadczeniami. SA posiada przedmiotowe oświadczenia.

Wynagrodzenie wykładowców było ustalane zgodnie z Decyzją MS *w sprawie (stawki) wynagradzania dla osób prowadzących wykłady lub zajęcia w innej formie dla sędziów, prokuratorów, innych pracowników jednostek sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz aplikantów* z dnia 29 kwietnia 2008 r. znak: DB III 020-141/08.

⁷⁰ Co każdorazowo było potwierdzone notatką służbową pracownika SA prowadzącego postępowanie.

⁷¹ Pismo z dnia 24 czerwca 2019 r. odpowiedź na wniosek z dnia 19 czerwca 2019 r.

Algon

[akta kontroli str. 259-280, 536-546, 835-854, 917-925, 1079-1090, 1094-1131, 1135, 1155, 1164, 1172, 1180, 1189, 1197-1216, 1559-1615, 1622-1633]

2.2. Umowy zawarte z pracownikami SA

W roku 2013 Dyrektor SA wraził zgodę na rozbudowę sieci komputerowej systemem gospodarskim, tj. przez pracowników SA (przedmiot umów miał być realizowany po godzinach pracy) w związku z tym, że wykonanie powyższego przez firmę zewnętrzną byłoby ponad dwukrotnie droższe⁷².

W dniu 15 lutego 2013 r. Dyrektor SA zawarł z pracownikami trzy umowy o dzieło⁷³. Wszystkie dotyczyły wykonania prac polegających na rozbudowie sieci komputerowej III piętra budynku SA, łącznie o 39 gniazd. Każda z osób zobowiązała się do wykonania konkretnych prac w ramach przedmiotowego dzieła. Zauważyć należy, że przedmiot jednej z ww. umów⁷⁴ obejmujący w szczególności: szpachlowanie nierówności ścian i sufitów, przygotowanie powierzchni pod malowanie farbami emulsyjnymi starych tynków oraz malowanie farbami emulsyjnymi starych tynków wewnętrznych ścian i sufitów pokrywa się w części (3 z 8 punktów) z zakresami czynności⁷⁵ wszystkich trzech pracowników realizujących dzieło, tj.: dwóch z nich miało za zadanie m.in.: wykonywanie prac związanych z odnawianiem pomieszczeń, szczególnie w zakresie prac malarskich⁷⁶, a jeden wykonywanie prac związanych z odnawianiem pomieszczeń⁷⁷.

Zgodnie z postanowieniami umów prace powinny być wykonywane poza godzinami pracy wykonawców. Jednak brak dokumentów potwierdzających powyższe.

Przedmiot umów zrealizowano w terminie⁷⁸. Wykonawcom wypłacono należne wynagrodzenie.

[akta kontroli str. 661-692]

⁷² Kosztorys inwestorski z 6.02.2013 r. oraz pisma kierownika Oddziału Informatycznego SA do Dyrektora SA z dnia: 7.02.2013 r. (znak: O.Inf.46-32/13) i 12.02.2013 r. (znak: O.Inf.46-32-1/13).

⁷³ z [redacted] – konserwatorem pełniącym funkcję kierownika warsztatu w Oddziale Gospodarczym (umowa O.Kdr.1170-5/13), z [redacted] konserwatorem w Oddziale Gospodarczym (umowa O.Kdr.1170-6/13) i [redacted] (umowa O.Kdr.1170-7/13). Każda z umów zawarta na kwotę 2 750 zł (poz. 4, 5 i 6 z zestawienia za 2013 r.).

⁷⁴ Umowa O.Kdr.1170-6/13 (poz. 5 z zestawienia za 2013 r.).

⁷⁵ Zakresy czynności z 25.07.2008 r.

⁷⁶ Poz. 4 i 5 z zestawienia za 2013 r.

⁷⁷ Poz. 6 w zestawieniu za 2013 r.

⁷⁸ Protokół odbioru z 18.03.2013 r.

A.K.

2.3 Umowy zawarte z podmiotami zewnętrznymi.

Szczegółowo opisano 9 z przedmiotowych umów.

Rok 2012

1. W dniu 25 kwietnia 2012 r. Dyrektor SA zawarł na kwotę 7 000 zł brutto umowę z [REDAKTOWANO] na szkolenie w zakresie zawierania umów o roboty budowlane, remonty i projekty oraz utrzymania i kontroli okresowych obiektów budowlanych dla pracowników służb inwestycyjno-remontowych i gospodarczych jednostek sądowych apelacji katowickiej⁷⁹.

W dokumentacji postępowania znajduje się wiadomość e-mail z 16 kwietnia 2012 r. do ww. wykonawcy od kierownika Oddziału Inwestycji Remontów w SA, [REDAKTOWANO] z pytaniem o możliwość przeprowadzania szkolenia dla służb inwestycyjno-remontowych i gospodarczych w podległych SA jednostkach sądownictwa powszechnego w dniach 9-11 maja 2012 r. W dokumentacji znajduje się również lista uczestników i program szkolenia. Płatności na rzecz wykonawcy dokonano na kwotę zgodną z umową terminowo, po wystawieniu zaświadczeń uczestnikom i wystawieniu faktury przez wykonawcę.

2. Pismem z dnia 28 marca 2012 r. Dyrektor SA zaprosił dyrektorów sądów okręgowych oraz kierowników finansowych sądów rejonowych na naradę do SO Gliwice w dniu 5 kwietnia 2012 r. Wraz z zaproszeniem został przekazany program narady. W związku z powyższym Dyrektor SA zawarł w dniu 4 kwietnia 2012 r. umowę o dzieło na wygłoszenie wykładu „Zakupy wspólne dla jednostek sądownictwa powszechnego w świetle prawa i dotychczas zebranych doświadczeń” z [REDAKTOWANO]⁸⁰. W dokumentacji znajduje się lista obecności z narady z 5 kwietnia 2012 r. oraz rachunek wystawiony 12 kwietnia 2012 r. przez wykonawcę.

Wynagrodzenie wypłacono w kwocie i w terminie wskazanym w umowie. W przypadku ww. umowy brak jest wniosku o udzielenie zamówienia publicznego.

3. W dniach 3-4 października 2012 r. na polecenie Prezesa SA w siedzibie Sądu zostało zorganizowane szkolenie w zakresie relacji interpersonalnych dla kierownictwa i pracowników SA. W związku z realizacją szkolenia [REDAKTOWANO], główny

⁷⁹ Umowa (brak numeru) na kwotę 7 000 zł (poz. 21 z zestawienia za 2012 r.).

⁸⁰ Umowa O.Kdr.-1170-4/12 na kwotę 2 000 zł (poz. 4 z zestawienia za 2012 r.).

specjalista w SA w piśmie kierowanym do Prezesa SA z dnia 19.09.2012 r. jako wykładowcę wskazał [REDAKTOWANE], pracownika KSSiP, która specjalizuje się w prowadzeniu szkoleń z zakresu relacji interpersonalnych w miejscu pracy. Wynagrodzenie dla wykonawcy ustalono w oparciu o stawki wskazane we wcześniej przywołanej Decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2008 r. W dniu 25 września 2012 r. Dyrektor SA zawarł z [REDAKTOWANE] umowę o dzieło na przygotowanie i wygłoszenie w dniach 3 i 4 października 2012 r. wykładu pn. „Relacje interpersonalne w miejscu pracy”⁸¹. W ww. umowie nie wskazano wykładowcy. Dane wykładowcy podano w programie kontroli.

W dokumentacji znajduje się lista obecności z dni szkolenia tj. 3 i 4 października 2012 r., program szkolenia, rachunek wystawiony przez Wykonawcę na kwotę zgodną z umową (z 4 października 2012 r.) oraz potwierdzenie dokonania płatności na rzecz Wykonawcy (w terminie i wysokości zgodnej z umową). Niemniej stwierdzono brak wniosku o udzielenie zamówienia publicznego.

[akta kontroli str. 566-604]

Rok 2013

4. W kwietniu 2013 r. Prezes SA⁸² zaplanował na wrzesień 2013 r. wyjazdowe szkolenie dla sędziów SA i SA w Gdańsku. W związku z tym Dyrektor SA zawarł umowy m.in. z prof. [REDAKTOWANE]⁸³ na wygłoszenie wykładu – „Czyny słów. Prawo – retoryka – literatura” i prof. [REDAKTOWANE]⁸⁴ na wygłoszenie wykładu „Małżeństwo w prawie islamu”. Wynagrodzenie wykonawców ustalono na kwotę po 2 500 zł. Z pism⁸⁵ skierowanych do ww. wykonawców wynika, że prowadzone przez nich wykłady miały trwać po 2 godziny zegarowe (plus po 15 minut przerwa kawowa)⁸⁶, a ustaleń związanych z umowami dokonywano telefonicznie. Zatem za każdą godzinę wykładu wykonawcy otrzymali po 1 250 zł. Termin i godziny wykładów potwierdza również program konferencji szkoleniowej sędziów SA i SA w Gdańsku – Ustroń 25-29 września 2013 r.

⁸¹ Umowa O.Kdr.-1170-6/12 na kwotę 3700 zł (poz. 6 z zestawienia za 2012 r.).

⁸² Pismo znak: IV.W.W.142-48/13 z 17.04.2013 r.

⁸³ Umowa O.Kdr.-1170-10/13 z 18.09.2013 r. na kwotę [REDAKTOWANE] zł (poz. 9 z zestawienia za 2013 r.).

⁸⁴ Umowa O.Kdr.-1170-12/13 z 18.09.2013 r. na kwotę [REDAKTOWANE] zł (poz. 11 z zestawienia za 2013 r.).

⁸⁵ Prezesa SA znak IV.W.W.142-48/13 z 2.09.2013 r.

⁸⁶ Prof. [REDAKTOWANE] miał przeprowadzić wykład w dniu 26.09.2013 r. w godzinach 11:15 – 13:30, natomiast prof. [REDAKTOWANE] 27.09.2013 r. w godzinach 9:30 – 11:45.

Wykonawcom wypłacono należne wynagrodzenie w wysokości i terminie wynikającym z umów.

[akta kontroli str. 693-731]

5. W przypadku wykonawcy ██████████ z Bydgoszczy, przedsiębiorca wystąpił do Prezesa SA z propozycją przeprowadzenia zamkniętego szkolenia dla pracowników sądów powszechnych⁸⁷. Zakres szkolenia obejmować miał prawne i praktyczne aspekty związane z prowadzeniem Biuletynu Informacji Publicznej oraz udostępnianiem informacji publicznych w trybie wnioskowym. Propozycja zawierała m.in. program oferowanego szkolenia i informację o koszcie szkolenia - 200 zł netto za osobę (dla grupy 35 osób to 7 000 zł netto), o czasie szkolenia - 4x90 minut plus przerwy, np. w godzinach 8:30 – 15:00. Do oferty dołączono również 12 listów referencyjnych, w tym 10 od prezesów lub dyrektorów sądów powszechnych.

W nawiązaniu do wcześniejszych rozmów telefonicznych w dniu 11 września 2013 r. pracownik ██████████, potwierdził możliwość przeprowadzenia szkolenia przez wykładowcę ██████████ w dniach 18-19 listopada 2013 r. Ostatecznie koszt szkolenia dla dwóch grup, każda do 35 osób miał wynieść 2x6600 zł netto⁸⁸.

Wniosek o udzielenie zamówienia publicznego (nr sprawy: IV WW 142-95/13) sporządzono 24 września 2013 r. Szacunkową wartość zamówienia ustalono na kwotę 14 000 zł. Dyrektor zaakceptował wniosek w zakresie celowości, a główna księgowa pod względem finansowym. Ostatecznie ustalono cenę za szkolenie w kwocie 12 800 zł brutto⁸⁹. Dyrektor SA zatwierdził wybór oferty, a następnie w dniu 7 października 2013 r. zawarł umowę z wykonawcą na ww. kwotę⁹⁰. W siedzibie SA w dniu 18 listopada 2013 r. odbyło się szkolenie dla prezesów sądów z apelacji katowickiej, a kolejnego dnia dla dyrektorów sądów z apelacji katowickiej. Po wystawieniu przez Wykonawcę faktury wynagrodzenie wypłacono zgodnie z umową.

W przypadku wszystkich umów zawartych w latach 2012-2013 z podmiotami zewnętrznymi brak informacji o kryteriach, jakimi kierował się zamawiający przy

⁸⁷ email z dnia 30 sierpnia 2013 r.

⁸⁸ Email z 13.09.2013 r.

⁸⁹ Protokół wyboru oferty z 24.09.2013 r. (nr sprawy: ZP-IV WW 142-95/13)

⁹⁰ Poz. 29 z zestawienia za 2013 r.

wyborze wykonawców oraz o sposobie szacowania wartości zamówienia, w tym w szczególności potwierdzających przeprowadzenie badania rynku. Zatem nie można potwierdzić, że wydatki zostały poniesione w sposób gospodarny i oszczędny.

[akta kontroli str. 749-813]

Rok 2014

6. W związku z obowiązkiem utrzymania istniejących systemów informatycznych (Rejestr Zastawów, Krajowy Rejestr Sądowy, Biurowość) przez sądy⁹¹ w dniu 30 września 2013 r. Dyrektor SA zawarł umowę na serwis, wsparcie i nadzór autorski dla systemu KRS z firmą ██████████⁹². Postępowanie przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi procedurami⁹³. W umowie z wykonawcą (§ 3) wskazano, że Zamawiający będzie dokonywać płatności na rzecz wykonawcy na podstawie comiesięcznie wystawianych faktur. Ustalono, że za ostatni miesiąc realizacji usługi, tj. grudzień 2013 r. płatności dokonano 14 stycznia 2014 r. w terminie i wysokości wynikającej z treści umowy.
7. W dniu 14 sierpnia 2014 r. Dyrektor SA zawarł umowę z ██████████ na świadczenie usług eksperckich w zakresie wykonywania umów ubezpieczenia przez SA⁹⁴. Umowę zawarto na czas od 1 września 2014 r. do 31 marca 2017 r. z miesięcznym ryczałtowym wynagrodzeniem 33 zł netto. Podstawą wszczęcia postępowania i udzielenia zamówienia była decyzja Dyrektora SA podjęta w związku z ustaleniami z narady dyrektorów sądów apelacyjnych w dniach 17 - 18 lipca 2014 r. oraz zgodnie z pismem Centrum Zakupów dla Sądownictwa IGB w Krakowie z dnia 25 marca 2014 r. znak: 429/CZDSIGB/2014 w sprawie konieczności zawarcia umowy z ekspertem zapewniającym właściwą realizację umów ubezpieczeniowych zawartych przez sądy. Postępowanie zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi w SA procedurami⁹⁵. Płatności dokonano w kwocie zgodnej z umową.

[akta kontroli str. 928-1016]

⁹¹ Pisma MS znak: DIRS-I-0411-2/13 z 25.07.2013 r. i 6.09.2013 r. oraz Porozumienie między SA a MS z 1.08.2013 r. w przedmiocie korzystania przez sądy powszechne z systemów informatycznych: Rejestr Zastawów, Krajowy Rejestr Sądowy i Biurowość.

⁹² Umowa na kwotę 54 745,50 zł (w 2014 r. wydatkowano 18 248,50 zł), poz. 81 z zestawienia za 2014 r.

⁹³ Wniosek o udzielenie zamówienia publicznego z dnia 19 września 2013 r., protokół wyboru oferty z dnia 30 września 2013 r. oraz protokół zdawczo-odbiorczy usługi z dnia 31 grudnia 2013 r.

⁹⁴ Umowę zawarto na łączną kwotę 1 258,29 zł, poz. 88 z zestawienia za 2014 r.

⁹⁵ Wniosek o udzielenie zamówienia publicznego z dnia 24 lipca 2014 r., protokół wyboru oferty z dnia 12 sierpnia 2014 r.

Rok 2015

8. Dyrektor SA w dniu 26 maja 2015 r. zawarł z firmą [REDAKTOWANA] umowę na usługi świadczenia wsparcia technicznego i opieki autorskiej obejmującej aktualizację oprogramowania SWOR oraz opiekę eksploatacyjną przez okres 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy⁹⁶. Wartość umowy: 4 920 zł brutto.

Konieczność zawarcia umowy wynikała z potrzeby kontynuacji wsparcia systemu SWOR. Podpisanie ww. umowy poprzedzone zostało złożeniem przez kierownika Oddziału Informatycznego zapotrzebowania z dnia 28 kwietnia 2015 r. na zakup wsparcia technicznego ww. systemu w związku z wygaśnięciem w dniu 25 lutego 2015 r. umowy na wsparcie systemu SWOR. Szacunkowy koszt wsparcia (wersja premium) przez okres 12 miesięcy wynosił około 7 400 zł.

W dokumentacji brakuje uzasadnienia dotyczącego prowadzenia negocjacji tylko z jednym wykonawcą (autorem oprogramowania) i zbadania, czy inne podmioty zewnętrzne posiadają licencje, prawa autorskie na eksploatację ww. oprogramowania.

W ww. umowie oraz w umowie zawartej z tym samym wykonawcą w roku 2016⁹⁷ wskazano, że płatność będzie dokonana 30 dni od daty wystawienia faktury natomiast wsparcie techniczne i opieka nad oprogramowaniem miała obejmować okres 12 miesięcy od dnia podpisania umowy. Za realizację dwóch ww. umów całe wynagrodzenie wykonawcy wypłacono zdecydowanie przed zakończeniem obowiązywania umów, bo już w pierwszym miesiącu ich obowiązywania, tj. odpowiednio 19 czerwca 2015 r.⁹⁸ (wsparcie miało być realizowane do 25 maja 2016 r.) i 19 sierpnia 2016⁹⁹ (wsparcie miało być realizowane do 19 lipca 2017 r.).

Wyjaśniono¹⁰⁰, że zamówienia udzielone w roku 2015 i 2016 firmie [REDAKTOWANA] na usługę wsparcia technicznego i opieki autorskiej (...) zostały poprzedzone negocjacjami z wykonawcą - autorem oprogramowania. Cena złożonej przez wykonawcę w roku 2015 r. pierwszej oferty wyniosła 7380 zł brutto, która to kwota mogła być ewentualnie rozłożona maksymalnie na 12 rat. W wyniku negocjacji (...), uzyskano obniżenie ceny o 33,33% tj. do ceny 4 920 zł brutto pod warunkiem

⁹⁶ Poz. 198 z zestawienia za 2015 r.

⁹⁷ Z dnia 20 lipca 2016 r.

⁹⁸ FSP/KR/15/06/0013 z dnia 10 czerwca 2015 r., pod względem merytorycznym wydatek zatwierdziła [REDAKTOWANA] kierownik Oddziału Gospodarczego w dniu 15 czerwca 2015 r.

⁹⁹ Za FSP/KR/16/08/16 z dnia 9 sierpnia 2016 r., pod względem merytorycznym wydatek zatwierdziła [REDAKTOWANA] kierownik Oddziału Gospodarczego w dniu 19 sierpnia 2016 r.

¹⁰⁰ Pismo Dyrektora SA z dnia 24 czerwca 2019 r. (odpowiedź na wniosek kontrolerów z dnia 18 czerwca 2019 r.

A. G. R.

opłacenia kwoty jednorazowo z góry - po podpisaniu umowy. Cena złożonej przez wykonawcę w 2016 r. pierwszej ofert wyniosła również 7 380 zł jednak już nie zawierała możliwości rozłożenia jej na raty. W wyniku negocjacji uzyskano obniżenie ceny do 5 904,00 zł brutto.

Interes Skarbu Państwa – SA, w przypadku nie wywiązania się wykonawcy z postanowień umowy, zabezpieczały przepisy Kodeksu Cywilnego. Podejmując decyzje o płatności z góry dokonano analizy ryzyka związanego z możliwością niewywiązania się kontrahenta z umowy, wzięto także pod uwagę oszczędne i efektywne gospodarowanie środkami publicznymi. Ostatecznie zostało potwierdzone, iż przeprowadzona analiza kosztów i ryzyka była rzetelna (...). Jednocześnie wskazano, że w ramach ww. umów wykonawca wywiązał się z postanowień umownych i nie było sygnałów od ówczesnego Kierownika Oddziału Informatycznego, o jakiegokolwiek zastrzeżeniach do realizacji przedmiotowych umów. Każda z ww. umów realizowana była przez 12 miesięcy, większość zgłoszeń serwisowych dokonywanych rozwiązywana była na bieżąco, zdalnie przez Wykonawcę podczas połączenia telefonicznego.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, nie można zgodzić się z twierdzeniem, że właściwie zabezpieczono interes Skarbu Państwa (SA). Wydatek został zatwierdzony pod względem merytorycznym, tym samym potwierdzono, że usługa której dotyczy została zrealizowana zgodnie z umową choć faktycznie nie została zrealizowana. Płatność za usługę z góry oraz potwierdzenie odbioru usługi stwarza ryzyko iż umowa nie zostanie właściwie zrealizowana, a środki finansowe zostaną wydatkowane.

[akta kontroli str. 259-265, 1217-1235, 1746-1769]

Rok 2016

9. W dniu 24 lutego 2016 r. Dyrektor zatwierdził wniosek (podstawa formalna § 23 zarządzenia nr 2/14) na wszczęcie postępowania w przedmiocie konfiguracji i wdrożenia rozwiązania wspomagającego proces analitycznego ewidencjonowania dochodów budżetowych w module PSCD ZSRK. Umowę z ██████████ ██████████ zawarto w dniu 25 lutego 2016 r. na kwotę 3 035 zł netto. W dokumentacji znajduje się protokół odbioru z dnia 26 lutego 2016 r., faktura VAT z dnia 29 lutego 2016 r. oraz potwierdzenie zapłaty z 9 marca 2016 r.

Niemniej ustalono, że brak jest wskazania, w jaki sposób oszacowano wartość zamówienia i brak uzasadnienia dla wyboru konkretnego wykonawcy (z pisma znak: ZSRK-0430-3/2014 z 10 grudnia 2014 r. i wiadomości elektronicznej z dnia 10 maja 2015 r. od Dyrektora SA we Wrocławiu, Romana Purgała wynika, że istnieją 2 podmioty, które są autorami rozwiązań wspomagających ewidencjonowanie dochodów, tj. ZDOB firmy ██████████ ZDB firmy ██████████).

Dyrektor SA wyjaśnił¹⁰¹, że GNS ██████████ – do świadczenia usługi wdrożenia Portalu ZDB i wsparcia użytkowników w pracy na portalu ZDB w systemie SAP ZSRK, został wybrany zgodnie z § 23 zarządzenia nr 2/14 Dyrektora SA z dnia 13 maja 2014 r. Na wybór wykonawcy miał wpływ fakt, że jest on autorem rozwiązania wspomagającego procesy analitycznego ewidencjonowania. Informacje o zakupie między innymi przedmiotowego rozwiązania, otrzymano od Dyrektora SA we Wrocławiu (...). Otrzymano również kopię certyfikatu udzielenia SA we Wrocławiu licencji na Oprogramowanie ZDB Portal Dochodów Budżetowych SAP ZSRK, uprawniającego do korzystania z oprogramowania przez wszystkie Sądy Rzeczypospolitej Polskiej.

SA zainteresowany był zakupem programu ZDB Portal Dochodów Budżetowych – SAP ZSRK, której autorem był ww. wykonawca. W dniu 8 grudnia 2015 r. informacja o powyższym, została przekazana zastępcy dyrektora Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej w MS.

[akta kontroli str. 263-265, 1853-1876]

2.4. Udokumentowanie operacji księgowych oraz prowadzenie ewidencji księgowej

Dokumenty księgowe¹⁰² spełniały wymogi w zakresie dowodu księgowego określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰³. Dokumenty księgowe dotyczące wydatków zawierały adnotacje o przeprowadzonej kontroli wstępnej, pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dokumenty zostały zatwierdzone przez Dyrektora SA. Należności wynikające z zawartych umów uregulowano w terminie.

¹⁰¹ Pismo z dnia 24 czerwca 2019 r. odpowiedź na wniosek z dnia 18 czerwca 2019 r.

¹⁰² Objęte próbą kontrolną, opisane w niniejszym dokumencie wydatki dotyczące umów cywilnoprawnych.

¹⁰³ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz.1223, Dz. U. z 2013 r., poz. 330 i 2016 r., poz. 1047 i Dz. U. z 2019 r., poz. 351

IV. OGÓLNA OCENA.

Działalność Sądu w zakresie kontrolowanych zagadnień oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia dotyczą:

- niewprowadzenia w regulacjach obowiązku dokumentowania sposobu szacowania wartości zamówienia i upubliczniania zamiaru przeprowadzenia postępowania oraz
- wprowadzenia w regulacjach wewnętrznych bardzo lakonicznego zapisu, że cyt. „W uzasadnionych przypadkach, ze względu na specyficzny lub indywidualny charakter zamówienia, za zgodą Dyrektora SA nie stosuje się zapisów Instrukcji” bez obowiązku bardzo szczegółowego i indywidualnego uzasadniania jego stosowania,
- braku informacji o kryteriach, jakimi kierował się zamawiający przy wyborze wykonawców oraz o sposobie szacowania wartości zamówienia, w tym w szczególności braku dokumentów potwierdzających przeprowadzenie badania rynku; tym samym również nie stosowania regulacji wewnętrznych w powyższym zakresie,
- wystąpienia zbyt wielu przypadków wyłączenie stosowania wewnętrznych regulacji bez szczegółowego, spersonalizowanego uzasadnienia konieczności powyższego,
- przypadki nie stosowania regulacji wewnętrznych np. nie przeprowadzenia rozeznania rynku i brak uzasadnienia wyboru wykonawcy,
- wypłacenia wynagrodzeń wykonawcy przed realizacją przedmiotu umowy i upływem terminu jej obowiązywania,
- brak potwierdzenia realizacji przez pracowników SA usługi zleconej po godzinach pracy.

Mając powyższe na uwadze wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

- zapewnienie, że obowiązujące regulacje będą gwarantowały, że wydatki zgodnie z nimi poniesione będą celowe, gospodarne i oszczędne, w tym wprowadzenie w szczególności obowiązku rzetelnego dokumentowanie sposobu wyboru wykonawcy i szacowania wartości zamówienia/umowy,
- przestrzeganie procedur wewnętrznych,

- ograniczenie do niezbędnego minimum wyłączenia stosowania procedur wewnętrznych, wyłącznie po rzetelnym pisemnym uzasadnieniu konieczności powyższego,
- niewypłacanie wynagrodzeń wykonawcom przed realizacją przedmiotu umowy.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Stosownie do § 35 ust. 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych¹⁰⁴ Dyrektor sądu w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania może przedstawić do niego stanowisko Ministrowi Sprawiedliwości. Powyższe nie wstrzymuje realizacji wniosków lub zaleceń pokontrolnych.

Proszę o przekazanie, w terminie do dnia ...30. 08...... 2019 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOSCI
 4.08.2019 *[Podpis]*
 zastępca Dyrektora
 Biura Ministra
 (data / podpis)

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Dyrektor SA, dr Dorota Machnik.
2. Wydział Kontroli Biura Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

¹⁰⁴ Dz. Urz. Min. Sprawiedl., poz. 236

GLÓWNY SPECJALISTA

A. S.
 Anna Szymańska
 4.08.2019

GLÓWNY SPECJALISTA

Marcin Lewczuk
 Marcin Lewczuk
 2019.08.7